

1. september 2008

Til

Justitsministeriet
Att.: kontorchef Lennart Houmann, Formueretskontoret

Evaluering af virksomhedspanteordningen

Justitsministeriet har i brev af 6. maj 2008 bedt om Finans og Leasings medlemmers erfaringer med de regler om virksomhedspant, som blev indført i dansk ret med virkning fra og med 1. januar 2006.

Indledningsvis gøres opmærksom på, at Finans og Leasings medlemmer dækker følgende 4 overordnede kategorier af aktiviteter:

- 1) Leasing
- 2) Lån mod sikkerhed (typisk billån)
- 3) Factoring (fakturabelåning)
- 4) Forbrugslån og kreditkort (usikrede lån til forbrugere)

Den 4. kategori er selvsagt ikke relevant i denne sammenhæng, mens der for de 3 førstnævnte kategorier på forskellig vis har vist sig væsentlige problemer og praktiske udfordringer med at håndtere og indrette sig i forhold til virksomhedspantereglerne.

På Finans og Leasings hjemmeside - www.finansogleasing.dk og www.altomfactoring.dk - findes yderligere information om de forskellige aktivitetsområder, deltagende finansieringsselskaber m.v. Det kan kort nævnes, at foreningen har 44 medlemmer med en samlet omsætning i 2007 på ca. 113 mia. kr. og et samlet udlån på ca. 100 mia. kr.

Finans og Leasing vil nedenfor først og fremmest besvare de spørgsmål, som Justitsministeriet har stillet. Dernæst belyses en række u hensigtsmæssige virkninger af virksomhedspanteordningen, som har vist sig i praksis indenfor de forskellige finansieringstyper, som Finans og Leasing omfatter. Endvidere præsenteres en række konkrete ønsker til ændringer af virksomhedspanteordningen med henblik på at komme de nævnte u hensigtsmæssigheder til livs. Afslutningsvis præsenteres et forslag om at udvide virksomhedspanteordningen til at omfatte brugte biler (biler som er eller har været indregistreret) og gøre det muligt at opdele dette pant i de forskellige bilmærker.

Justitsministeriets spørgsmål

Justitsministeriet har stillet 4 konkrete spørgsmål, som indledningsvis besvares:

1) I hvilket omfang [har] foreningens medlemmer benyttet sig af adgangen til at tage virksomhedspant, tage fordringspant eller tinglyse negativerklæringer i personbogen?

Foreningens medlemmer har kun yderst sjældent anvendt virksomhedspant eller fordringspant men i stedet benyttet sig af adgangen til at lyse negativerklæringer, som afskærmning mod potentielle

virksomheds-/fordringspanter, og få etableret pantefrafald i forhold til eksisterende virksomheds-/fordringspanter. Nedenfor under gennemgangen af virksomhedspanteordningens virkninger for foreningens medlemmers forskellige aktiviteter vil der blive redegjort nærmere for baggrunden for nødvendigheden af at tinglyse negativerklæringer og opnå pantefrafald.

Generelt set er negativerklæringer anvendt i meget vidt omfang, og det må formodes at foreningens medlemmer står bag hovedparten af dem, som er lyst i Personbogen. Finans og Leasing har dog ikke noget tal herfor.

2) *Hvor hyppigt [har] foreningens medlemmer som virksomhedspanthavere fået meddelelse om, at der er foretaget udlæg i genstande omfattet af pantet, og i hvor mange af disse tilfælde [har] det pågældende medlem indgivet konkursbegæring?*

3) *I hvilket omfang [er] foreningens medlemmer blevet afkrævet henholdsvis hæftelse og sikkerhedsstillelse efter konkurslovens § 27, stk. 3?*

4) *[Har] indførelsen af virksomhedspant og fordringspant fået foreningens medlemmer til at tilbyde kredit i videre omfang, [og er] denne kredit i givet fald blevet tilbudt på mere fordelagtige vilkår?*

Ad spørgsmål 2, 3 og 4: I konsekvens af, at Finans og Leasings medlemmer ikke har etableret virksomhedspant eller fordringspant, er spørgsmålene ikke relevante for Finans og Leasing.

Generelt set kan det oplyses, at Finans og Leasings medlemmer har anvendt en del ressourcer - så vel tid som direkte omkostninger til opslag og tinglysning i Personbogen - på følgende opgaver, som virksomhedspanteordningen har medført som en indirekte konsekvens for forskellige typer finansieringsaktiviteter;

- Tjek i Personbogen af om kunden har udstedt virksomhedspant eller fordringspant.
- Indgåelse af pantefrafaldsaftaler med virksomhedspanthaver, når virksomhedspantet ellers vil gribe de aktiver, som ønskes særskilt finansieret via et finansieringsselskab.
- Tinglysning af negativ-erklæringer med henblik på at skærme af for senere virksomhedspant/fordringspant, som eller vil gribe de aktiver/fordringer, som finansieres via finansieringsselskab.

Leasing

Behov for tinglysning af negativ-erklæring eller opnåelse af pantefrafald i forhold til virksomheder, som køber varer

Ved "sale and lease back" skal leasinggiver være opmærksom på, om aktiverne er omfattet af virksomhedspant udstedt af virksomheden og i givet fald først opnå pantefrafald fra virksomhedspanthaver.

Det ses i mange tilfælde, at virksomheder er ”meget ivrige” med at indgå købsaftale uden at have tænkt på, hvorledes aktivet skal finansieres. Hvis virksomheden har indgået endelig købsaftale (hvor salgsgenstanden er individualiseret) med en leverandør, vil salgsgenstanden allerede på dette meget tidlige tidspunkt, uanset at genstanden endnu ikke er leveret, være grebet af et virksomhedspant hos virksomheden. Hvis virksomheden efterfølgende ønsker aktivet finansieret via leasing, kræves det da, at der opnås pantefrafald fra virksomhedspanthaver. Situationen kompliceres i mange tilfælde yderligere af, at virksomhedspanthaver ikke er opmærksom på eller enig i, at virksomhedspantet omfatter den nævnte genstand, hvorfor det kan være vanskeligt at opnå pantefrafaldet.

Dette problem skyldes især, at virksomhedspantet griber de omfattede aktiver på et meget tidligt tidspunkt (allerede ved aftaleindgåelse).

Forslag: Ligestilling af virksomhedspanteordningen med TL §§ 37 og 38 hvad angår tidspunktet for, hvornår pantet griber nye aktiver

Finans og Leasing foreslår derfor, at man ligestiller virksomhedspantet med reglerne om tilbehørspant i tinglysningslovens §§ 37 og 38, hvor genstandene skal være ”indlagt” eller ”indsat” dvs. leveret, før de gribes af pantet. Dermed vil leasingselskaber kunne undgå at skulle foretage undersøgelser i Personbogen og undgå at indhente pantefrafald i de tilfælde, hvor virksomheden allerede har indgået købsaftale men ønsker aktivet finansieret via leasing, blot leasingaftalen indgås inden levering. Det bemærkes, at §§ 37 og 38 også er ”flydende” eller ”generelle” panter ligesom virksomhedspantet i den forstand, at de griber senere tilkommende aktiver. Det synes derfor også naturligt, at bestemmelserne er ens hvad angår tidspunktet for, hvornår de griber nye aktiver.

Dette princip ville ikke bryde med virksomhedspantets karakter af ”flydende pant” men blot udskyde tidspunktet for, hvornår virksomhedspantet griber aktiverne en anelse. Det vil give virksomheden, som har udstedt virksomhedspant, men som ikke er opmærksom på betydningen heraf i en konkret købsituation, mulighed for at tilrettelægge en hensigtsmæssig finansiering af aktivitet, uden at virksomhedspanthaver skal ulejliges med at afgive en pantefrafaldserklæring. Se i øvrigt nedenfor under omtalen af ”Lån mod sikkerhed” om et tilsvarende problem.

Behov for tinglysning af negativ-erklæring eller opnåelse af pantefrafald i forhold til virksomheder, som sælger varer (leverandører)

Det ses i mange tilfælde, at en leverandør (sælger) af varer indgår leasingaftaler om finansiering af varen, hvor det allerede fra starten er klart, at leasingaftalen skal transporteres til et leasingselskab. Der er imidlertid det problem, at leverandørens krav på leasingydelse vil være omfattet af virksomhedspant (§ 47, c, stk. 3, nr. 1 om simple fordringer) eller fordringspant efter § 47 d. Leasingselskabet vil derfor i hvert enkelt tilfælde skulle tjekke Personbogen, og hvis der er lyst virksomheds- eller fordringspant, skal der forud for tiltransportering indhentes pantefrafalds-erklæring hos virksomheds- eller fordringspanthaver.

I løbende forretnings Samarbejder mellem leverandører og leasingselskaber kan man sikre sig mod at problemet opstår ved at tinglyse en negativ-attest med leasingselskabet som påtaleberettiget. Hvis leverandøren har udstedt virksomheds- eller fordringspant, skal der indhentes en generel pantefrafaldserklæring fra pantehaveren, ligesom der for at skærme af for eventuelle sekundære virksomheds- eller fordringspanthavere skal tinglyses en negativ-erklæring. Dette giver tilsammen ganske store praktiske udfordringer særligt set i lyset af, at samme leverandør ofte har flere forskellige leasing-samarbejdspartnere.

Det bemærkes, at det ikke følger udtrykkeligt af ordlyden i § 47 c, stk. 3, nr. 1 om ”simple fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser” eller bemærkninger hertil, om bestemmelsen omfatter leverandørens krav på leasingydelsen som nævnt ovenfor. Det siger sig selv, at der ved indgåelse af leasingaftalen ikke er tale om et salg af varen, idet ejendomsretten til varen som følge af leasingaftalens natur bibeholdes hos leverandøren. Derimod har Finans og Leasing lagt til grund, at leasingaftalen må anses for en ”tjenesteydelse” og derfor gribes af denne del af bestemmelsen.

(Subleasing)

Ved leasing har leasingtager i mange tilfælde ret til at videreudleje det leasede på vilkår om at videreudlejningsaftalen transporteres til leasinggiver, som på denne måde får transport i leasingtagers fordring mod lejeren. Det kaldes også for ”subleasing”. Muligheden kan fx anvendes, hvis leasingtager lejlighedsvis har overskydende kapacitet fx af leasede gravemaskiner i forhold til ordrebogen og i sådanne tilfælde udlejer gravemaskinen til en anden virksomhed for en periode. I disse tilfælde vil virksomhedspant i fordringer eller fordringspant lyst hos leasingtager formentlig også omfatte leasingtagers lejeindtægt, hvorfor der også er behov for en pantefrafaldserklæring i sådanne tilfælde til fordel for leasingselskabet.

Under udvalgsarbejdet var man ikke opmærksom på, at virksomhedspantet på denne måde ville bryde ind i ovennævnte løbende forretnings Samarbejder mellem virksomheder og leasingselskaber eller betydningen i forhold til ”subleasing”.

Forslag: Ændring af § 47 c, stk. 1, 2. pkt. og § 47 d så simple fordringer kan udskilles ifølge regelmæssig drift

Finans og Leasing foreslår derfor, at virksomhedspantereglerne ændres, således at de fordringer, som opstår ved virksomhedens salg af varer eller tjenesteydelser udgår af virksomhedspantet som led i virksomhedens almindelige drift. Samme resultat nås som skitseret ovenfor i dagligdagen ved anvendelse af pantefrafald og negativ-erklæringer, hvorfor det vil være mest praktisk for såvel virksomhederne, virksomhedspanthavere som finansieringsselskaberne at ændre ordningen på dette punkt. Forslaget skal ses i sammenhæng med tilsvarende problemer beskrevet nedenfor under ”lån mod sikkerhed” og ”factoring”.

Spørgsmålet om, hvilke aktiver omfattet af det flydende virksomhedspant, som løbende skal kunne anses for udskilt af pantet som led i virksomhedens almindelige drift, er beskrevet i Betænkning 1459 om virksomhedspant på side 138 og frem. Grundlæggende set er der to modsatrettede synspunkter. Dels virksomhedspanthavers interesse i at fastholde sit pant. Dels

virksomhedens (pantsætters) interesse i at kunne drive en almindelig forretning. I konsekvens af virksomhedens interesse i at kunne drive sin forretning, blev det bestemt, at omsætningsaktiver og anlægsaktiver må kunne udskilles som led i almindelig drift. Om fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser fremgår følgende: ”Virksomhedens udestående fordringer hidrørende fra salg af varer og tjenesteydelser vil hverken udgøre anlægs- eller omsætningsaktiver, men er virksomhedens indtjening fra driften. Der består efter udvalgets opfattelse ikke nogen særlig begrundelse for at tillade udskillelse af pantet af disse fordringer”. I konsekvens heraf blev det bestemt i § 47 c, stk. 1, 2. pkt., at fordringer ikke kan udskilles ifølge regelmæssig drift.

Finans og Leasing finder, at der er grund til at overveje dette spørgsmål på ny. Udvalget var ikke opmærksom på, at ydelser efter leasingaftaler indgået af leverandører gribes af bestemmelsen om simple fordringer hidrørende fra salg af tjenesteydelser, og de problemer det giver for virksomheder, som anvender indgåelse af leasingaftaler til brug for salg af deres varer. For leverandøren er indgåelse af leasingaftaler et væsentligt element i bestræbelserne på at ”sælge” virksomhedens produkter. Der er således gode grunde til, at vægningen af hensynet til dels virksomhedspanthaver dels pantsætter i disse tilfælde falder ud til at denne fordring skal kunne anses for udskilt ifølge regelmæssig drift. Forslaget vil endvidere løse problemet ved ”subleasing”.

Finans og Leasing foreslår derfor at § 47 c, stk. 1, 2. pkt. ændres således, at også simple fordringer kan udskilles ifølge regelmæssig drift. Som konsekvens heraf bør det også gælde for fordringspantet efter § 47 d. Se øvrigt omtalen af samme spørgsmål nedenfor under ”Lån mod sikkerhed” og ”Factoring”, hvor der er yderligere argumenter for denne ændring.

Lån mod sikkerhed

Behov for tinglysning af negativ-erklæring eller opnåelse af pantefrafald

Problemerne på dette område minder meget om problemerne i relation til leasing men er for overskuelighedens skyld omtalt hver for sig.

Leverandører, der sælger varer

Ved finansieringsselskabers løbende samarbejder med virksomheder om afkøb af de købekontrakter med ejendomsforbehold (kreditaftale), som virksomheden som led i salgsbestræbelser indgår med sine kunder, skal der tinglyses en negativ-erklæring. Det er nødvendigt for at værne imod et eventuelt senere virksomhedspant eller fordringspant, som ellers vil gribe de fordringer på kunder, som opstår ved efterfølgende salg af varer.

Hvis virksomheden allerede har udstedt virksomhedspant eller fordringspant, er det nødvendigt at indhente et pantefrafald fra virksomheds-/fordringspanthaver samt tinglyse en negativ-erklæring med henblik på at skærme af for evt. sekundære virksomheds- eller fordringspanthavere.

Ligesom ved leverandørers indgåelse af leasingaftaler om deres varer nævnt ovenfor er virksomheders indgåelse af kreditaftaler et led i virksomhedens arbejde med at få solgt sine varer. Fordring, der opstår som følge heraf, bør derfor kunne udskilles ifølge regelmæssig drift, da virksomhedspanteordningen ikke bør afskære virksomheden fra at foretage normale,

forretningsmæssigt begrundede transaktioner. Ligesom ovenfor ved leasing kan problemet løses ved, at virksomhedens fordring efter kreditaftalen anses for udskilt af virksomhedspantet ved transport til finansieringsselskabet.

Virksomheder, der køber varer

Ved lån til virksomheder mod sikkerhed i løsøre skal finansieringsselskabet i øvrigt undersøge, om virksomheden har etableret virksomhedspant, der griber det pågældende type aktiv. Hvis det er tilfældet, skal der indhentes et pantefrafald fra virksomhedspanthaver før finansiering af genstanden. Også i denne relation vil det være hensigtsmæssigt at gennemføre den ændring, som er foreslået ovenfor under "leasing" om tidspunktet for, hvornår et virksomhedspant griber aktiver, som virksomheden erhverver. Hvis tidspunktet udskydes til leveringstidspunktet, har et finansieringsselskab, som ønsker at finansiere virksomhedens erhvervelse, bedre tid til at opnå individuel sikkerhed i aktivet. Man vil dermed kunne minimere behovet for tjek i Personbogen og indgåelse af pantefrafaldserklæringer med virksomhedspanthavere. Ellers vil man være henvist til at tinglyse pant i genstanden inden virksomhedens erhvervelse heraf. Men dette kræver pantsætning og tinglysning på et meget tidligt tidspunkt, hvor kunden endnu ikke har underskrevet købsaftale, og det er usikkert om det i praksis vil være muligt.

Factoring

Behov for tinglysning af negativ-erklæring og pantefrafaldserklæring

Ved factoring har det været nødvendigt at tinglyse negativ-erklæringer for at skærme af imod senere tilkommende virksomhedspant med pant i fordringer eller fordringspant i de fordringer, som virksomheden gerne vil have administreret, risikoafdækket og finansieret via factoring. Hvis ikke der tinglyses en negativ-erklæring, vil en virksomhedspanthaver (eller fordringspanthaver) vinde ret til de fordringer, som kunden (virksomheden) opnår som følge af sin aktivitet. Det er derfor sket for alle eksisterende (1. januar 2006 da ordningen trådte i kraft) og senere tilkommende kunder.

Hvis virksomheden allerede har etableret virksomhedspant med pant i fordringer eller fordringspant, inden der er taget kontakt til et factoringsselskab, har det været nødvendigt at indgå en pantefrafaldserklæring lydende på relaxsation af alle eksisterende og fremtidige fordringer. Dette har medført en del besvær og udgifter til bl.a. tinglysningsafgift, uden at der isoleret set er tilført nogen af parterne merværdi. Det må konstateres, at virksomhedspanteordningen på denne måde har virket stik modsat forventningerne om at kunne yde danske virksomheder bedre finansieringsmuligheder.

Ligesom i de lignende tilfælde omtalt ovenfor om leasing og sikrede lån, ville det være en bedre løsning for alle parter, at fordringerne anses for udskilt af virksomhedspant efter § 47 c eller fordringspant efter § 47 d ved overdragelse til factoringsselskabet.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er nogen forskel for en virksomhedspanthaver på, om virksomheden 1) sælger en vare kontant eller 2) sælger på kredit og derefter videreoverdrager fordringen. I begge tilfælde udgår en del af virksomhedspanthavers pant til gengæld for at pantsætter (virksomheden) får tilført likviditet, hvilket i begge tilfælde alt andet lige bevirker, at virksomhedspanthavers risiko på engagementet nedbringes. Det bemærkes, at virksomhedspant-

haver ikke som følge af virksomhedspanteordningen har sikkerhed (pant) i de penge, som virksomheden får ind enten ved kontant varesalg eller når simple fordringer indfries. Her er der ikke nogen forskel, hvilket understøtter, at der heller ikke bør være forskel i om de forskellige typer aktiver (varelager eller simple fordringer) kan udskilles ifølge regelmæssig drift. Sagt på en anden måde: Når varen udgår af virksomhedspantet ved kontant salg uden at virksomhedspanthaver har sikkerhed i provenuet, er der ingen grund til, at det skal forholde sig anderledes, når en simpel fordring som følge af et varesalg udskilles ifølge regelmæssig drift.

Kravet om udskillelse ifølge regelmæssig drift skal selvsagt overholdes. Som eksempel på at fordringer ikke kan anses for udskilt ifølge regelmæssig drift kan nævnes, at fordringer er solgt til (langt) under markedsprisen.

Fordringspanteordningen skal ændres for at blive anvendelig for factoringselskaber

Der er forskellige årsager til, at factoringselskaber indtil videre typisk er afstået fra at anvende fordringspanteordningen efter § 47 d:

- Kombination af fordringspant og factoring

Det er Finans og Leasings opfattelse, at det må være muligt allerede i dag at belåne en del af en virksomheds (kreditors) fordringer fx fordringer på en bestemt debitor ved en præcisering i skadesløsbrevet af fordringspantets omfang.

Interessen i dette forhold skyldes, at nogle debitorer herunder udenlandske ikke ønsker at fordringer på dem overdrages efter gældslovens eller tilsvarende regler herom og har betinget sig dette i deres løbende mellemværende med fx leverandører. I den forbindelse kunne det være relevant at anvende fordringspant på kreditors fordringer i forhold til sådanne virksomheder i kombination med et almindeligt factoringarrangement angående kreditors øvrige fordringer.

Løsningen kan muligvis allerede i dag opnås ved tinglysning af et helt generelt fordringspant kombineret med en pantefrafaldserklæring der omfatter alle fordringer på nær fordringer på den pågældende bestemte debitor. Derfor bør løsningen også kunne etableres alene ved en præcisering i skadesløsbrevet af fordringspantets omfang, bl.a. fordi der dermed opnås større klarhed i personbogen ved at man ikke er afhængig af en pantefrafaldserklæring som hverken kan eller skal tinglyses.

Det er Finans og Leasings opfattelse, at debitor ikke vil kunne modsætte sig dette, da debitor på ingen måde bliver belemret med et fordringspant. Fordringspantet fanger automatisk fordringerne hos debitor, uden at debitor behøver blive inddraget/orienteret herom, ligesom debitor kan vedblive med at betale til oprindelig kreditor. Der er således ikke nogen af de grunde til stede, som ellers har bevirket, at debitor i løbende mellemværende kan betinge sig, at kreditor fraskriver sig retten til at overdrage fordringer efter gældslovens regler herom.

Finans og Leasing opfordrer derfor Justitsministeriet til i forbindelse med evalueringen at tilkendegive, om man er enig i, at fordringspantet ved præcisering i skadesløsbrevet kan indskrænkes til at angå bestemte debitorer. I modsat fald vil Finans og Leasing opfordre

Justitsministeriet til at arbejde for en ændring af § 47 d om fordringspant så det bliver muligt at anvende fordringspant i forhold til bestemte debitorer.

- Tiltrædelse af pantet

Det er helt afgørende, at den normale måde hvorpå en factoring-aftale virker med en finansieringskonto, hvor virksomhedens disponible beløb dagligt opgøres på baggrund af de til enhver tid værende fordringers bonitet, ikke betragtes som tiltrædelse af pantet.

Finans og Leasing henviser til følgende citat fra lovbemærkningerne til § 47 d (understregninger er vor fremhævelse) ”*Ud over de nævnte tilfælde, hvor panthaverens fyldestgørelse følger direkte af lovgivningen, kan panthaveren (f.eks. et pengeinstitut) tiltræde pantet ved at hindre pantsætteren i at råde over summer, der indbetales på pantsatte fordringer på pantsætterens egen konto. Hvis panthaveren herved hindrer pantsætteren i at trække på den konto (f.eks. ved gradvis nedsættelse af trækingsretten på en kassekredit), hvor indbetalinger på fordringerne finder sted, vil det kunne udgøre en tiltrædelse af pantet, således at indbetalingerne er udtryk for, at den sikkerhedsmæssige ramme, der udgøres af pantebrevet, er anvendt i tilsvarende omfang. At indbetalingerne på de udestående fordringer blot indgår på pantsætterens konto under sædvanlige omstændigheder, vil ikke i sig selv være udtryk for, at panthaveren har tiltrådt pantet.*”.

Det er Finans og Leasings opfattelse, at de understregede passager – uagtet man ikke decideret omtaler et factoring-arrangement men har fokus på et bankarrangement – betyder, at et normalt fakturabelåningsarrangement ikke kan anses for tiltrædelse af pantet, så længe factoringsselskabet dagligt stiller den likviditet til rådighed for virksomheden, som følger af factoringaftalen og de til enhver tid værende fordringers bonitet. I den forbindelse kan det ikke være afgørende, at indbetalinger på fordringerne normalt indgår på bankkonti i factoringsselskabets navn og ikke på en konto i virksomhedens navn, idet det afgørende må være, at virksomheden rent faktisk har den likviditet, som er aftalt og som modsvarer fordringerne (dvs. den sikkerhed), som factoringsselskabet har fået.

Finans og Leasing opfordrer Justitsministeriet til i forbindelse med evalueringen at tilkendegive, at man er enig i dette synspunkt. I modsat fald er det behov for en præcisering i loven.

Fordringer på udenlandske debitorer – dansk international privatret

Finans og Leasing har tidligere fremført et ønske om, at Danmark tiltræder Uncitral's konvention ”Assignment of Receivables in International Trade” om lovvalgsregler ved overdragelse af fordringer i internationale forhold. Der henvises til foreningens brev af 6. juni 2002 (som for god ordens skyld **vedhæftes** på ny).

Når det er relevant i denne sammenhæng skyldes det det forhold, som også var oppe at vende under det lovforberedende udvalgsarbejde om virksomhedspanteordningen, at fordringspantet (og adgangen til flydende pant i fordringer via virksomhedspant) alene sikrer panthaver i tilfælde af, at der er tale om en dansk debitor. Hvis debitor er udlænding, kan vedkommendes hjemlands regler

om sikringsakter ved overdragelse af fordringer tænkes at bevirke, at et dansk pant ikke holder. Lignende gør sig gældende, hvis pantet er sikret efter gældsbrevslovens regler.

Til brug for finansiering via factoring eller fordringspant af danske virksomheders eksportsalg er der med henblik på at opnå sikkerhed og klarhed om sikringsakten ved belåning af fordringer på udenlandske debitorer brug for, at Danmark tilslutter sig konventionen. Det vil gøre det muligt at udbyde et mere sikkert finansieringsinstrument til gavn for danske virksomheder.

En anden mulighed, som formentlig er mere praktisk og effektiv, er, at man i danske regler (dansk international privatret) fastslår, at det er de danske regler om sikringsakter ved overdragelse af fordringer (gældsbrevslovens henholdsvis regler i virksomheds-/fordringspanteordningen), som finder anvendelse, uanset om reglerne i debitors hjemland er anderledes, så længe kreditor ifølge fordringen er bosat i Danmark. Dette antages allerede at være praksis i ulovbestemt dansk international privatret, således som det også fremgår af betænkningen om virksomhedspant på side 56 jf. omtalen af U 1990.540 V. Der findes imidlertid også en (utrykt) afgørelse i Østre Landsrets dom af 24. september 2004 (9. afd. nr. B-1180-00 – Euro Tuft A/S under konkurs ved adv. Finn Meinertsen m.fl.), som går i modsat retning. Endvidere kan henvises til UfR 2002 B s. 140 f.f. af prof. Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen ”Mere om transport i tilgodehavender fra eksport”. Der er brug for en lovkodificering, så man undgår diskussion i tilfælde af kreditors konkurs om, hvorvidt reglerne om sikringsakter i debitors hjemland skal inddrages ved diskussion om, hvem der har ret til fordringen. Dette vil formentlig løse en række praktiske problemer i bobehandlingen og gøre det langt sikrere og dermed lettere at etablere factoringarrangementer eller fordringspanter omfattende kreditorer med debitorer i udlandet.

Finans og Leasing foreslår, at man i de videre overvejelser primært overvejer den sidstnævnte mulighed for en håndtering af problemstillingen via danske lovregler.

Andre forslag

Gennemsigthed om lyst virksomhedspant/fordringspant - CPR/CVR-nr.

Ved indførelse af virksomhedspanteordningen var det en væsentlig forudsætning, at der blev etableret fuld gennemsigthed om tinglyste virksomhedspanter i Personbogen. Det er Finans og Leasings opfattelse, at denne forudsætning ikke er blevet indfriet, idet virksomhedspant i enkeltmandsdrevne virksomheder registreres i Personbogen alene ved anvendelse af CPR-nr. og ikke CVR-nr. Ved en erhvervsmæssig kontakt til en enkeltmandsdreven virksomhed identificeres virksomheden selvsagt ved hjælp af CVR-nr. og ikke CPR-nr. Det skyldes i særdeleshed, at virksomhedsejeren forståeligt nok ikke ønsker sit CPR-nr. brugt i den forbindelse, da dette jo angår vedkommendes privatsfære. Det er derfor afgørende, at der ved etablering af det kommende digitale tinglysningsystem sørges for, at man kan være sikker på alene ved tjek af CVR-nr. at få alle oplysninger om eventuelt virksomhedspant også for enkeltmandsdrevne virksomheder.

Virksomhedspant i ”brugte biler”

Finans og Leasing foreslår, at virksomhedspanteordningen udvides til at omfatte ”brugte biler” (nærmere bestemt indregistrerede biler eller biler som tidligere har været indregistreret) til brug for en hensigtsmæssig finansiering af bilforhandlere. Det er Finans og Leasings opfattelse, at det er

muligt at etablere en sådan ordning også i respekt af Bilbogen og hensynene bag denne. Ligesom det er skitseret i Betænkning nr. 1459 om virksomhedspant på side 114-115 om virksomhedspant i uindregistrerede biler, vil der ved en bilforhandlers salg af en indregistreret bil til en privat køber være tale om udskillelse fra virksomhedspantet ifølge regelmæssig drift, hvorfor bilkøberen ikke vil have fornøden at se i Personbogen med fortsat alene kan holde sig til Bilbogens udvisende.

Mulighed for virksomhedspant opdelt i forskellige bilmærker

Virksomhedspantet i uindregistrerede biler jf. § 47 c, stk. 4, nr. 4 giver alene mulighed for pant i debtors til enhver tid værende beholdning af samtlige uindregistrerede biler. Af hensyn til en hensigtsmæssig finansiering af bilforhandlere vil det være gavnligt, om pantet kunne underopdeles i forskellige bilmærker. Hvis fx en bilforhandler forhandler både Fiat og Mercedes, bør det være muligt alene at give virksomhedspant i debtors beholdning af biler med mærket Fiat mens samme debtors biler af mærket Mercedes holdes ude af virksomhedspantet og evt. kan pantsættes via et andet virksomhedspant eller på anden måde.

Der ønskes derfor en ændring af loven, således at det er muligt ved etablering af virksomhedspant i biler at tilkendegive hvilke mærker, panteretten skal angå. Dette gælder selvsagt såvel nye som brugte biler.

Det videre forløb

Finans og Leasing vil afslutningsvis anmode om et møde med Justitsministeriet hvor der kan være lejlighed til at forklare/diskutere ovennævnte synspunkter nærmere til brug for ministeriets udarbejdelse af evalueringsrapport. Undertegnede kan kontaktes herom.

Med venlig hilsen

Christian Brandt

Direktør for Finans og Leasing

Tlf.: 36725580/40382987